

Załącznik do uchwały nr XIX/172/2020
Rady Gminy Krynice z dnia 29 grudnia 2020r.
w sprawie przyjęcia Strategii
Rozwiązywania Problemów Społecznych
w Gminie Krynice na lata 2021-2025

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Krynice na lata 2021-2025

Krynice, grudzień 2020

SPIS TREŚCI

I. Wstęp.	str. 3
I.1. powiązanie Strategii z aktami prawnymi	str. 5
II. Bilans otwarcia Strategii	str. 7
II. 1. Charakterystyka ogólna Gminy Krynice	str. 7
II. 2. Diagnoza grup ryzyka wykluczenia społecznego	str. 15
II.3. Analiza SWOT	str. 23
III. Cele główne i cele operacyjne Strategii.	str. 26
III.1. Rodzina , dzieci i młodzież	
III.2. Wzmacnianie możliwości edukacyjnych	str. 30
III.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	str. 31
III.4. Organizacje pozarządowe i ekonomia społeczna	str. 33
IV. Zarządzanie realizacją Strategii.	str. 33
V. Spis tabel.	str. 35

I. WSTĘP

Ustawa o pomocy społecznej obliguje Gminy do opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych. W pracach nad strategią podstawowym problemem jest zdefiniowanie pojęcia „rozwiązywanie problemów społecznych”. Wielu profesjonalistów i praktyków wskazuje na istotny udział w rozwiązywaniu problemów samych osób dotkniętych dysfunkcją i poprzez wzmacnianie kompetencji tych osób uświadamianie podmiotowości w wychodzeniu z problemu. Istotne jest zorganizowanie profesjonalnej pomocy nakierowanej na udzielanie wsparcia dla osób chcących zmieniać siebie i swoje otoczenie oraz zorganizowanie odpowiedniego systemu umożliwiającego rozwój potencjału społecznego osób i ich rodzin.

Zastępowanie osoby mającej problemy niewiele zmienia, a często jest ubezwłasnowolnieniem tej osoby i naruszaniem jej godności.

Taki kierunek działania nie wyklucza pomocy bezpośredniej (rozwiązywanie problemów przez osobę pomagającą za zgodą osoby mającej problem).

Mimo jasno określonej i zdiagnozowanej efektywności tej metody w społeczeństwie, ale także w instytucjach pomocowych dalej funkcjonuje przekonanie, iż „należy mi się pomoc przede wszystkim materialna”.

W rozwiązywaniu problemów społecznych najbardziej efektywna w perspektywie lat jest nauka niezbędnych umiejętności do radzenia sobie z problemami. I to ta metoda będzie podstawą realizacji celów strategicznych. U wielu osób, zwłaszcza w okresie transformacji ustrojowej i gospodarczej następuje spiętrzenie problemów prowadzące do apatii, wycofania się, alienacji.

W związku z powyższym bardzo istotne jest stworzenie profesjonalnego systemu edukacji i aktywizacji obywatelskiej ze szczególnym uwzględnieniem udziału społeczeństwa w spotkaniach integracyjno – kulturalnych. Kolejnym obszarem projektowania działań rozwiązujących problemy społeczne jest pomoc społeczna i

przeciwdziałanie przemocy w rodzinie. Część osób, mimo pomocy w wyżej wymienionych obszarach, dalej ma problemy.

Często jest to spowodowane nadużywaniem środków psychoaktywnych (alkohol, narkotyki) w zastępstwie lub z braku umiejętności korzystania z pomocy. Takie zachowania blokują nawet bardzo profesjonalną pomoc w obszarach społecznych. Niezbędna jest fachowa, zintegrowana pomoc psychologiczna i terapeutyczna, czyli obszar „rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii”.

Reasumując, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w środowisku lokalnym powinna zająć się działaniem w obszarach:

- **edukacja publiczna, kultura, samoorganizacja społeczności lokalnej,**
- **pomoc społeczna, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym,**
- **profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych i narkomanii.**

Osoba lub rodzina „z problemami”, której udzielono pomocy w tych obszarach, będzie bardziej zmotywowana do aktywności w życiu społecznym z adekwatnym poczuciem wartości, mająca świadomość współodpowiedzialności za rozwiązywanie problemów, które spotkała.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych jest wyrazem zintegrowanego planowania społecznego. W najbardziej ogólnym ujęciu oznacza sposób osiągnięcia wyznaczonych celów poprzez sterowanie procesem rozwoju, integracji, polityki społecznej.

Formuła otwartego, ciągłego przewidywania i projektowania przyszłości powinna stanowić przydatne pragmatyczne narzędzie regulacji rozwoju w sytuacji, gdy nadmiar celów w stosunku do ograniczonych środków utrudnia podejmowanie bieżących i przyszłych decyzji. Zmienność uwarunkowań zewnętrznych, występowanie sprzeczności a nawet konfliktów interesów i dążeń różnych grup społecznych narzuca konieczność przyjęcia negocjacyjnej formuły zarządzania polityką społeczną. Istotą jej jest dochodzenie do porozumienia społecznego, minimalizując sytuacje konfliktowe. Jest to zatem formuła kształtowania **strategii elastycznych, otwartych i dynamicznych wobec przyszłości.**

Cele integracji powinny być wyrazem dążeń i aspiracji społeczności lokalnej zmierzających do rozwiązania zidentyfikowanych problemów, likwidacji barier i zagrożeń oraz do wykorzystania wszelkich szans tkwiących w potencjale ludzkim i materialnym dla przyszłej integracji.

Strategia jest więc instrumentem umożliwiającym podejmowanie decyzji zarówno w najbliższym okresie, jak i w odległej perspektywie. Zasady realizacji polityki długofalowej określają cele strategiczne i zadania związane z ich realizacją, działania i decyzje zarówno w najbliższym okresie, jak i decyzje w dalszym okresie powinny być podejmowane na podstawie niniejszej strategii.

Spoleczna akceptacja oraz identyfikacja mieszkańców z wypracowanymi celami dają szansę władzy lokalnej na przejście z poziomu administrowania do poziomu zarządzania polityką społeczną.

Jako element żywy Strategia będzie podlegać ciągłym zmianom – będą pojawiać się nowe, ważne cele, a część z przedstawionych w dokumencie straci swoją aktualność. Ten ciągły proces zmian jest jak najbardziej pożądany, ponieważ będzie on miernikiem działań i dążeń społeczności lokalnej. Strategia została opracowana na lata 2021 – 2025 i będzie poddawana aktualizacji .

1. Powiązanie Strategii z krajowymi aktami prawnymi

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krynice (GSRPS) jest zgodna z założeniami polityki państwa, a także ustaw kompetencyjnych nakładających na administrację rządową i samorządową określone obowiązki. Działania zawarte w Strategii oparte są na postanowieniach innych krajowych aktów prawnych, a w szczególności:

- ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2019 poz. 1507 z późn. zm.);

- ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 poz. 2277 z późn. zm.);

- ustawy dnia z 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2019 poz. 852 z późn. zm.);

- ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2020 poz. 1409 z późn. zm.);

- ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 poz. 426 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. 2020 poz.111 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 poz. 218 z późn. zm.);
- ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2020 poz. 821);
- ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz.U. 2020 poz. 808 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym (Dz. U. 2019 poz. 2365 z późn.zm.);
- ustawy z dnia 05 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny (Dz. U. z 2020 poz. 1348);
- ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. z 2020 poz. 685);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1398 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U z 2019 , poz. 2407 z późn. zm.)
- ustawy z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. z 2020 poz. 1329).

Zgodność ze strategiami europejskimi

Jednym z wiodących celów Unii Europejskiej jest wyrównywanie poziomu rozwoju krajów i regionów. Polska uczestniczy w polityce społeczno-gospodarczej Unii, co oznacza między innymi korzystanie z funduszy unijnych. W obszarze polityki społecznej jest to Europejski Fundusz Społeczny (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady Nr 1304/2013).

EFS jest głównym instrumentem wspierającym polityki i zadania priorytetowe, których celem jest osiągnięcie postępów w kierunku pełnego zatrudnienia, poprawy jakości i wydajności pracy, zwiększenie mobilności geograficznej i zawodowej pracowników w Unii. Poprawa systemów kształcenia i szkolenia, propagowanie włączenia społecznego oraz zapobieganie i zwalczanie ubóstwa. Fundusz ten przyczynia się tym samym do spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej.

Zgodność z dokumentami krajowymi

Zapisy zawarte w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Krynice są zgodne z następującymi dokumentami strategicznymi:

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju - Polska 2030, której celem głównym jest poprawa jakości życia Polaków.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030, która jako strategiczny cel polityki regionalnej wskazuje efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych i innych terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągania celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności.

Krajowy Program Przeciwdziałania Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu 2020. Nowy wymiar aktywnej integracji.

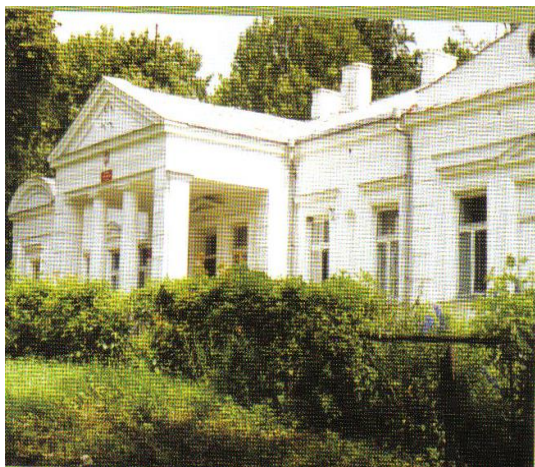
Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 (z perspektywą do 2030 r.)

II. BILANS OTWARCIA STRATEGII.

II. 1. Charakterystyka ogólna Gminy Krynice.

Gmina Krynice wchodzi w skład powiatu tomaszowskiego położonego w południowo-wschodniej części województwa lubelskiego. Gmina położona jest w północnej części powiatu tomaszowskiego. Sąsiaduje z gminami: Adamów, Komarów-Osada, Krasnobród, Łabunie, Rachanie i Tarnawatka. Administracyjnie dzieli się na 16 sołectw. Odległość z Krynicy do Tomaszowa Lubelskiego wynosi 16 km, do Zamościa wynosi 20 km, do Lublina wynosi 109 km, a do polsko-ukraińskiego przejścia granicznego w Hrebennem wynosi 39 km.

Gmina Krynice usytuowana jest w malowniczej dolinie na Roztoczu Środkowym o dość znaczących walorach dla rozwoju turystyki, które stanowią : urozmaicona rzeźba terenu, piękny krajobraz, zalew na rzece Krynicy oraz nieliczne ale ciekawe zabytki, miejsca pamięci walk i męczeństwa. W Krynicy na wysokim zboczu znajduje się drewniany kościół, a w jego pobliżu ruiny klasycystycznego dworku Głogowskich z I połowy XIX wieku oraz resztki parku dworskiego. Obiektem zabytkowym jest pałac w miejscowości Dzierżnia.

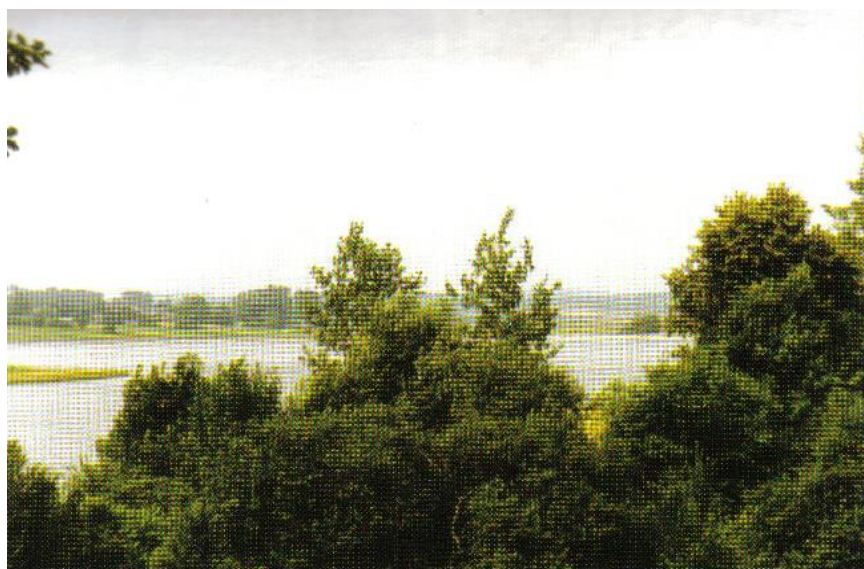

Pałac w Dzierżni

Kościół Parafialny w Krynicy

Nazwa Krynice pochodzi od powstałych tu krynic-rozlewisk. Pozostałością po nich jest obecny zalew, wykorzystywany jako teren rekreacyjno – wypoczynkowy.

Gmina Krynice położona jest w południowej części województwa lubelskiego, w północnej części powiatu Tomaszowskiego. Posiada bardzo dobre połączenia drogowe z miastem powiatowym Tomaszowem Lubelskim, a także wojewódzkim Lublinem. Przez teren gminy przebiega droga krajowa Nr 17 o oznaczeniu międzynarodowym E-372.

W skład Gminy Krynice wchodzi 16 sołectw: Antoniówka, Budy, Dąbrowa, Dzierążnia, Huta Dzierążyńska, Krynice, Majdan Krynicki, Majdan-Sielec, Polanówka, Polany, Kolonia Partyzantów, Romanówka, Zaboreczno, Zadnoga,

Zwiartów, Zwiartów-Kolonia. Zajmuje obszar 76,3 km kwadratowych i liczy 3427 mieszkańców. Przeciętna gęstość zaludnienia wynosi 45 osób na 1 kilometr kwadratowy.

Rolnictwo

Gmina Krynice ma charakter wybitnie rolniczy. Użytki **rolne stanowią ponad 80%** powierzchni gminy, w tym **grunty rolne stanowią 72%** powierzchni gminy i **użytki zielone 10,9%**. **Lasy zajmują zaledwie ok. 12%** powierzchni gminy, zaś **wody 0,3%**. Nieużytki zajmują jedynie 0,3% powierzchni gminy. Zarówno wśród gruntów rolnych jak i użytków zielonych dominują grunty wysokich klas bonitacyjnych podlegających ochronie przed przeznaczaniem na inne cele. Do klas I-IV należy aż 81% użytków rolnych. Na terenie gminy funkcjonuje 1062 indywidualnych gospodarstw rolnych. Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej jest produkcja roślinna, w której specjalizuje się ok. 50% ogółu gospodarstw .

Główne uprawy stanowią zboża, w tym pszenica, jęczmień i żyto. Bogate są także uprawy rzepaku . Gospodarstwa rolne w gminie są rozdrobnione. Mało jest gospodarstw powyżej 15 ha powierzchni (5,18%).

Gospodarstwa rolne znajdujące się na terenie gminy Krynice cechują się niskim poziomem specjalizacji i towarowości. Miejscowe rolnictwo jest w dużej mierze tradycyjne, ekstensywne, niewyspecjalizowane, oparte o mało efektywne gospodarstwa o niewysokim areale, dużym zróżnicowaniu upraw. W przypadku gospodarstw małych, rolnictwo w pierwszej kolejności służy zaspokajaniu bieżących potrzeb producentów rolnych i ich rodzin, dochody wypracowywane są z pozostającej rolnikom i niewykorzystanej do konsumpcji własnej nadwyżki . W gminie Krynice istnieją korzystne warunki do rozwoju hodowli bydła, trzody chlewnej oraz drobiu. Z uwagi na wirus afrykańskiego pomoru świń wprowadzone zostały od 2018 roku restrykcyjne warunki higieniczne dotyczące trzody chlewnej co znacznie ograniczyło jej hodowlę . Podobnie jest z hodowlą bydła gdzie wymogi techniczne stawiane oborom ograniczyły w zasadzie hodowlę bydła tylko do dużych gospodarstw hodowlanych . Bardzo duży udział w powierzchni gminy posiadają łąki i pastwiska. Ponadto, duże ilości produkowanych na terenie gminy zbóż stanowią zboża pastewne oraz ziemniaki, co sprzyja rozwojowi hodowli najpopularniejszych zwierząt gospodarskich .

Źródło: opracowanie własne GOPS

Ludność.

Tabl. 1. Liczba ludności gminy Krynice w latach 2017-2019

Dane	2017	2018	2019
Liczba ludności	3358	3338	3307
Urodzenia	33	32	20
Zgony	58	51	41

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności Gminy Krynice

Podobnie jak w latach poprzednich w roku 2019 w gminie Krynice współczynnik przyrostu naturalnego, wyrażony jako różnica pomiędzy liczbą urodzeń a liczbą zgonów na 1000 ludności, wynosił -6,19. Wartość tego wskaźnika była wyraźnie niższa, niż średnia dla powiatu tomaszowskiego (-3,25) i województwa lubelskiego (-1,77), co oznacza, że stosunek urodzeń do zgonów był bardziej korzystny w regionie i powiecie niż w gminie Krynice.

Od 2011 r. następuje zmiana w strukturze ludności wg płci na rzecz grupy kobiet (w 2019 roku 50,27%), która to grupa w poprzednich latach była mniejsza liczebnie od mężczyzn. Od 10 lat systematycznie zmniejsza się grupa mieszkańców w wieku 0-18 lat w obu kategoriach płci, stanowi ona obecnie 18,45% ogólnej liczby ludności. Natomiast zwiększa się odsetek ludzi starszych, w wieku emerytalnym, którzy stanowią obecnie 21,23% ogólnej liczby ludności.

W strukturze ludności zdecydowaną przewagę ma grupa osób w wieku aktywności zawodowej, która stanowi 60,33% ogólnej liczby ludności.

Tabl. 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Krynice w 2019r.

Grupa wiekowa	Mężczyźni	Kobiety	Razem
0 do 18 lat	329	281	610
19 do 64 lat	1027	968	1995
ponad 65 lat	289	413	702
suma	1645	1662	3307

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych ewidencji ludności Gminy Krynice stan na 31-12-2019r.

Analiza własna dokonana w oparciu o dane z ewidencji ludności UG Krynice z lat 2013-2019 wskazuje, że liczba osób w wieku przedprodukcyjnym ulegała stałemu zmniejszeniu, natomiast wzrastała liczba osób w wieku poprodukcyjnym. Zmniejsza się

liczba uczniów co ma wpływ na funkcjonowanie systemu oświaty w gminie i wywołuje określone problemy finansowe związane z utrzymaniem szkół a jednocześnie niezadowolenie rodziców z wprowadzanych zmian w funkcjonowaniu szkół. Kształtowanie się liczby ludności w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych, świadczące o tym, iż zjawisko starzenia się lokalnej społeczności na terenie gminy będzie się rozwijać pociąga z kolei za sobą konieczność zapewnienia ludziom starszym stosownej opieki w postaci usług opiekuńczych, usług opiekuńczo-leczniczych lub umieszczenia w domu pomocy społecznej.

Oświata i kultura.

Obsługę mieszkańców w zakresie oświaty i wychowania na poziomie podstawowym prowadzą istniejące szkoły podstawowe w Krynicach (ogółem 184 uczniów w tym: 15 klasa⁰, 31 oddział przedszkolny), Zwiartowie (ogółem 33 uczniów w tym: 3 klasa⁰, 11 oddział przedszkolny) i Hucie Dzierżyńskiej (ogółem 83 uczniów w tym: 10 klasa⁰, 16 oddział przedszkolny). Na terenie gminy brak jest samorządowego przedszkola jednak wkrótce się to zmieni bowiem trwa budowa nowego przedszkola, planowany termin oddania do użytku to grudzień 2020. Szkolnictwo średnie dostępne jest na poziomie powiatu.

Szkoły podstawowe w Krynicach, Zwiartowie i Hucie Dzierżyńskiej wyposażone są w sprzęt komputerowy z dostępem do Internetu. Nauczane są języki obce (angielski, rosyjski, niemiecki). Brak jest pełnowymiarowych boisk do gier zespołowych. Szkoła w Krynicach posiada natomiast nowoczesną halę sportową mogącą służyć zarówno uczniom jak i dorosłym mieszkańcom gminy.

Funkcjonowanie placówek edukacyjnych na terenie gminy ma ogromne znaczenie dla obciążenia budżetu Gminy. Koszty utrzymania placówek edukacyjnych stanowią ponad 50% ogółu wydatków budżetowych. Gmina ponosi koszty związane z dowożeniem dzieci do szkół. Znaczne środki finansowe Gmina przeznacza również na wyposażenie szkół w pracownie tematyczne i sprzęt komputerowy oraz sprzęt i wyposażenie sportowe.

źródło : informacje st. obsługi szkół UG Krynice

W chwili opracowywania niniejszego dokumentu najpełniejsze dane dotyczące wykształcenia ludności w gminie Krynice zawarte były w wynikach Narodowego Spisu Powszechnego z 2011 roku. Dane pokazują, że 12,0% ludności posiada wykształcenie

wyższe, 2,7% wykształcenie policealne, 10,0% średnie ogólnokształcące, a 18,3% średnie zawodowe. Wykształceniem zasadniczym zawodowym legitymuje się 20,8% mieszkańców gminy, gimnazjalnym 6,3%, natomiast 27,8% podstawowym ukończonym, 2,1% mieszkańców zakończyło edukację przed ukończeniem szkoły podstawowej. W porównaniu do całego województwa lubelskiego mieszkańcy gminy Krynice mają znacznie niższy poziom wykształcenia. Wśród kobiet mieszkających w gminie Krynice największy odsetek ma wykształcenie podstawowe ukończone (29,3%) oraz średnie zawodowe (16,2%). Mężczyźni najczęściej mają wykształcenie zasadnicze zawodowe (27,3%) oraz podstawowe ukończone (26,2%).

W skład gminnej infrastruktury kultury wchodzi przede wszystkim Gminny Ośrodek Kultury w Krynicach oraz Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Krynice.

Gminny Ośrodek Kultury współpracuje z innymi instytucjami kultury, podmiotami prowadzącymi działalność kulturalną, stowarzyszeniami i związkami twórców i artystów oraz organami władz publicznych zajmujących się działalnością kulturalną. Kalendarz imprez i wydarzeń kulturalnych organizowanych przez GOK zawiera szczególnie kilka stałych pozycji, które już na trwałe wpisały się w pamięć mieszkańców Krynicy i okolicznych gmin takich jak: Inscenizacja Bitwy pod Zaborem i Różą 1943, Przegląd Pieśni ku Czci Serca Jezusowego, Święto Ryby i Tataraku, Gminno-Parafialne Święto Plonów, Spotkania Poetów i Malarzy z cyklu „Chwilo Trwaj”, Krynicki Jarmark Kultury Ludowej.

Ważną rolę w działalności kulturalno-oświatowej w gminie pełnią placówki biblioteczne. Na terenie gminy działają 2 placówki biblioteczne: Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Krynice oraz Filia Biblioteki w Hucie Dzierżyńskiej.

Placówki te dysponują bogatym księgozbiorem. Wielkość księgozbioru w Bibliotece Gminnej wynosi 10445 wól, zaś filialny 4003 wól. Niestety nie wszyscy mieszkańcy korzystają z możliwości wypożyczania książek. Ogólnie w dwóch placówkach bibliotecznych zarejestrowanych jest 353 czytelników. Gminna Biblioteka Publiczna Gminy Krynice organizuje i prowadzi cyklicznie wiele wydarzeń kulturalnych, są to m.in. Gminny Konkurs Recytatorski im. Tomasza Zamoyskiego, Mały Krynicki Konkurs Recytatorski, Gminny Konkurs Recytatorski z cyklu ulubieni autorzy, Gminny konkurs szopek i stroików świątecznych, konkursy plastyczne, zajęcia dla przedszkolaków w bibliotece, konkurs plastyczny Wielkanocna pisanka, warsztaty plastyczne: kartka wielkanocna i bożonarodzeniowa, ferie w bibliotece. Biblioteka prowadzi również

projekty i akcje zarówno dla młodzieży jak i dla seniorów, m.in. : „Na szlaku ginących zawodów Gminy Krynice”, „akcja: e- motywacja” oraz „tydzień z internetem”.

Gospodarka.

Głównym działem gospodarki na obszarze gminy jest rolnictwo. Rolnictwo funkcjonuje w oparciu o indywidualne gospodarstwa rolne i stanowi główne źródło utrzymania dla ok. 72% zatrudnionych w rolnictwie. W posiadaniu rolników indywidualnych znajduje się ok. 92% ogółu użytków rolnych .

W gminie Krynice w roku 2019 w rejestrze REGON zarejestrowane były 202 podmioty gospodarki narodowej, z czego 143 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Krynice najwięcej (10) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (193) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0 - 9 pracowników. 1,5% (3) podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój rodzaj działalności deklarowało 20,8% (42) podmiotów, a 77,7% (157) podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Krynice najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych oraz budownictwo .

Niska aktywność gospodarcza należy do głównych problemów sfery gospodarczej gminy i hamuje proces jej rozwoju. Niski poziom aktywności oraz dominacja liczebna przedsiębiorstw funkcjonujących w formie indywidualnej działalności gospodarczej sprawiają, że na obszarze gminy tworzonych jest mało nowych miejsc pracy. Jedną z głównych cech gospodarki gminy Krynice jest fakt , że charakteryzuje się ona zdecydowaną dominacją branż tradycyjnych. Na terenie gminy nie funkcjonują podmioty innowacyjne, działające w sektorach takich jak: przemysł wysokich technologii czy nowoczesne usługi.

Opieka zdrowotna.

W gminie Krynice funkcjonuje jeden Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej – Przychodnia w „Krynicach”. Działalność ośrodka w umiarkowanym stopniu zaspokaja zdrowotne potrzeby społeczności gminnej, ponieważ pomoc oferowana przez lekarza rodzinnego obejmuje poziom podstawowy. W Krynicach funkcjonuje również prywatny gabinet stomatologiczny oraz apteka . Mieszkańcy gminy mają jednak także możliwość korzystania z usług medycznych Ośrodków Zdrowia działających na terenie gmin sąsiadujących: Rachanie, Tarnawatka, Komarów-Osada .

W zakresie leczenia specjalistycznego, specjalistycznej diagnostyki, leczenia szpitalnego oraz ratownictwa medycznego gmina obsługiwana jest przez przychodnie i placówki leczenia szpitalnego w Tomaszowie Lubelskim oraz Zamościu . Pomoc doraźną świadczą także mieszkańcom gminy stacje Pogotowia Ratunkowego i Transportu Sanitarnego w Tomaszowie Lubelskim.

Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne

Działalność obywatelska na terenie Gminy Krynice, to przede wszystkim działalność organizacji pozarządowych oraz grup nieformalnych takich jak:

1. Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Gminy Krynice
2. Stowarzyszenie Przyjazne i Aktywne Krynice
3. Stowarzyszenie Zielona Dolina Zwiartowa
4. Stowarzyszenie Krynice dla Roztocza
5. Ochotnicza Straż Pożarna w miejscowościach: Dąbrowa, Majdan Krynicki, Majdan-Sielec, Krynice, Zadnoga, Zwiartów, Dzierążnia, Huta Dzierążyńska , Polanówka .
6. Koła Gospodyń Wiejskich w miejscowościach : Dąbrowa, Majdan Krynicki, Majdan-Sielec, Krynice, Zadnoga, Romanówka, Zwiartów, Dzierążnia, Polany, Huta Dzierążyńska , Polanówka , Antoniówka , Zaboreczno .
7. Zespoły śpiewacze „Pojednanie”, „Krynickie Szuwarki” , „Zwiartowianki
8. Teren gminy obejmują swoim zasięgiem parafie : Krynice , Tarnawatka , Dzierążnia i Krasnobród.

II. 2. Diagnoza grup ryzyka wykluczenia społecznego

Analiza świadczeń z pomocy społecznej przyznanych przez GOPS Krynice w okresie 2017-2019 wskazuje na spadek liczby osób, którym na podstawie decyzji administracyjnych udzielono wsparcia: rok 2017 - 150 osób, rok 2018 - 122 osoby, rok

2019 – 115 osób . Na poprawę sytuacji osób, które wcześniej żyły na zasiłkach tak naprawdę ma wpływ spadek bezrobocia, wzrost liczby miejsc pracy i wzrost wynagrodzeń co przy otrzymującej się na podobnym poziomie ustawowej granicy dochodu dającej prawo do świadczeń z pomocy społecznej powoduje spadek liczby klientów. Dodatkowo wprowadzenie programu rządowego 500 + poprawiło standard życia i również wpłynęło pośrednio na liczbę klientów pomocy społecznej.

NAJWAŻNIEJSZE POWODY KORZYSTANIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ

Ubóstwo

Ubóstwo jest w ustawie o pomocy społecznej wymieniona w pkt. 1 art. 7 nie bez przyczyny. Przyjętym wyznacznikiem ubóstwa jest dochód, który jest jednym z kryterium przyznawania pomocy społecznej. Najczęściej ubóstwo związane jest z innymi okolicznościami bezpośrednio związanymi z konkretnymi sytuacjami życiowymi. Do najbardziej istotnych zaliczyć tu należy bezrobocie , długotrwałą chorobę , wielodzietność niepełnosprawność , alkoholizm .

Czym jest ubóstwo? GUS przyjmuje trzy różne progi (granice) ubóstwa. **Pierwszy to ubóstwo skrajne**, wyróżniane w oparciu o minimum egzystencji. Minimum egzystencji wyznacza bardzo niski poziom zaspokojenia potrzeb. Konsumpcja poniżej tego poziomu utrudnia przeżycie i stanowi zagrożenie dla psychofizycznego rozwoju człowieka. W sumie w skali wszystkich gospodarstw domowych w 2019 roku ubóstwo skrajne dotyczyło 4,2 proc. osób, podczas gdy rok wcześniej było to 5,4 proc. Za minimum egzystencji, poniżej którego żyje ta grupa, uznaje się 614 zł na osobę samotną i 1658 zł na rodzinę czteroosobową (dwoje rodziców + dwoje dzieci do lat 14). Jest to wysokość przeciętnych miesięcznych wydatków. Trzeba jednocześnie podkreślić, że progi te każdego roku rosną wraz z bogaceniem się ogółu społeczeństwa.

Drugim rodzajem ubóstwa jest ubóstwo ustawowe. Do tej grupy należą osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami są uprawnione do ubiegania się o świadczenie z pomocy społecznej. W 2019 roku zasięg ubóstwa ustawowego spadł do 9,0 proc. z 10,9 proc. rok wcześniej. W tym przypadku za próg uznaje się 701 zł na osobę samotną i 2112 zł na rodzinę czteroosobową

Trzeci rodzaj to ubóstwo relatywne. W tym przypadku za granicę ubóstwa uznaje się 50 proc. kwoty, którą przeciętnie miesięcznie wydają gospodarstwa domowe w Polsce. W

2019 roku ubóstwa relatywnego doświadczało 13,0 proc. osób w gospodarstwach domowych, podczas gdy rok wcześniej - 14,2 proc.

Tabela 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu ubóstwa

Gmina Krynice	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin	54	53	36
osób w rodzinach	203	183	116

źródło: Informacja GOPS Krynice

Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną GOPS Krynice

Wyszczególnienie	2017		2018		2019	
	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem	84	302	80	274	74	235
z tego:						
rodziny pełne z dziećmi	53	239	48	218	40	173
rodziny niepełne z dziećmi	13	45	10	34	12	40
osoby samotne	18	18	22	22	22	22

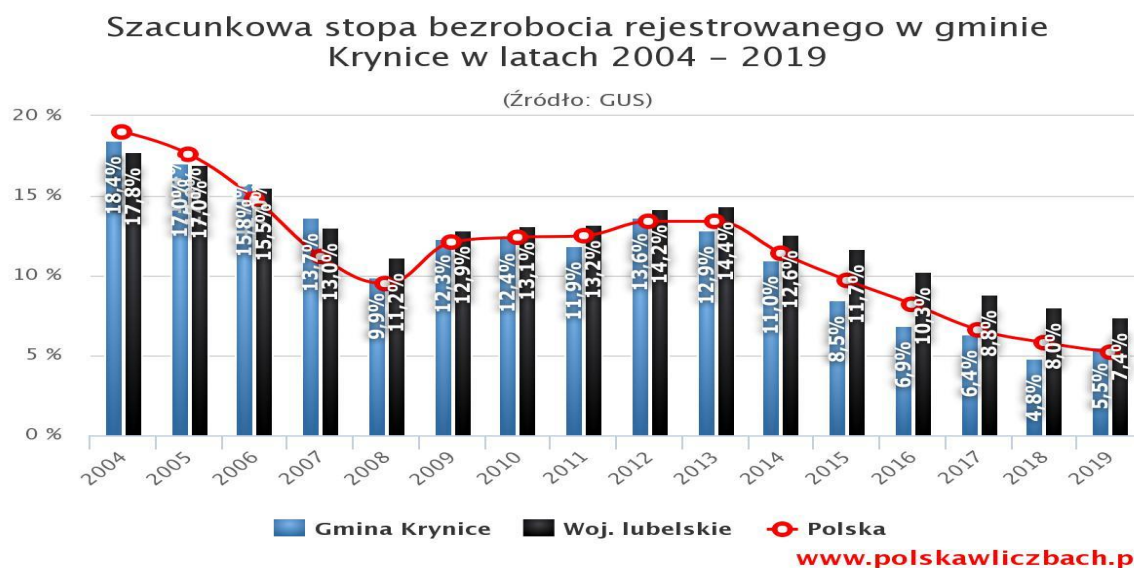
źródło: Informacja GOPS Krynice

Z pomocy społecznej jak wykazuje powyższa tabela korzysta najwięcej rodzin mających dzieci . Wskazuje to na rodziny młodsze wiekowo , które znajdują się dopiero na „dorobku” ich sytuacja materialna jest z reguły gorsza . Liczba osób bezrobotnych też w tej grupie wiekowej jest najwyższa . Sytuacja ta ma niewielką tendencję spadkową podobnie jak liczba klientów pomocy społecznej ogółem . Na porównywalnym poziomie utrzymuje się liczba rodzin korzystających z pomocy w kategorii rodzin niepełnych. Rodziny te korzystają z dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowywania, czy też z funduszu alimentacyjnego dla osób samotnie wychowujących dzieci. Wzrost klientów zanotowano jedynie w grupie osób samotnych (w grupie

emerytów) co niewątpliwie ma związek z postępującym procesem starzenia się społeczeństwa gminy.

Bezrobocie

Bezrobocie jest jednym z głównym i najważniejszych problemów społecznych. Powoduje ono obniżenie standardu życia, utratę własnej godności, poczucie odrzucenia przez społeczeństwo. Jest między innymi przyczyną wielu niekorzystnych zjawisk takich jak

alkoholizm i przemoc . Wszystko to zakłóca prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

źródło: *Informacja GUS*

Bezrobocie rejestrowane w gminie Krynice wynosiło w 2019 roku 5,5% (7,0% wśród kobiet i 4,3% wśród mężczyzn). To rzeczywiście bardzo niski poziom , podobnie jak w województwie lubelskim (7,4%) i całym kraju (5,2%). Sama informacja o poziomie stopy bezrobocia zaskoczeniem nie jest, zaskakujące jest natomiast, jak szybko ten spadek nastąpił w okresie 2015 – 2019 . Od dawna wiadomo bowiem, że w Polsce bezrobocie będzie się obniżać, na co wskazywały prognozy demograficzne. Dodatkowo proces ten został przyspieszony przez obniżenie wieku przechodzenia na emeryturę. Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krynice 194 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 24 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy . Obecnie 63,0% aktywnych zawodowo mieszkańców gminy Krynice pracuje w sektorze rolniczym (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo), 12,9% w przemyśle i budownictwie, a 6,9%

w sektorze usługowym (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja) oraz 1,0% pracuje w sektorze finansowym (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Na terenie gminy natomiast nadal występuje zjawisko bezrobocia ukrytego (agrarnego), którym charakteryzują się obszary wiejskie, gdzie dominuje nieefektywne, małoobszarowe rolnictwo z niskim poziomem produkcji towarowej i nadmiarem rąk do pracy. Pomimo tego, iż osoby dotknięte bezrobociem ukrytym nie są wykazywane w statystykach i pracują w rolnictwie, ich praca nie przyczynia się do wzrostu produkcji i nie przynosi oczekiwanych korzyści ekonomicznych, co sprawia, że są oni zbędnymi pracownikami. Konieczne jest rozwijanie lokalnego rynku pracy, stymulowanie rozwoju przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy, by osoby bezrobotne oraz dotknięte zjawiskiem bezrobocia ukrytego mogły podjąć pracę w sektorze pozarolniczym.

Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krynice

Rok	2017	2018	2019
Liczba bezrobotnych ogółem	86	65	75
Bezrobotni uprawnieni do zasiłku	5	2	8
Młodzież do 25 roku życia	18	12	11
Długotrwale bezrobotni	42	34	35

źródło : dane PUP Tomaszów Lub.

Stopa bezrobocia w gminie ma w ostatnich latach tendencję spadkową co jest zjawiskiem korzystnym jednak liczba długotrwale bezrobotnych utrzymuje się na wysokim poziomie w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych co świadczy o istnieniu grupy osób, na których narzędzia rynku pracy jakimi dysponuje urząd pracy nie działają, osoby te w większości stanowią grupę klientów pomocy społecznej co obrazuje poniższa tabela.

Tabela 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu bezrobocia

Gmina Krynice	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin	41	36	21
osób w rodzinach	141	119	71

źródło: Informacja GOPS Krynice

Niepelnosprawność i długotrwała choroba

Zgodnie z ustawą z 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych niepełnosprawność to trwała lub okresowa niezdolność do wypełniania ról społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodująca niezdolność do pracy. Niepełnosprawni mieszkańcy mają duże problemy ze swobodnym poruszaniem się i załatwianiem niezbędnych potrzeb życiowych, co spowodowane jest istniejącymi barierami architektonicznymi, urbanistycznymi i w komunikowaniu się.

Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu niepełnosprawności

Gmina Krynice	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin	22	21	14
osób w rodzinach	91	87	56

źródło: Informacja GOPS Krynice

Bardzo ważnym problemem jest umożliwienie dzieciom i młodzieży niepełnosprawnej – posiadającej specjalne potrzeby edukacyjne – kształcenia na poziomie podstawowym, gimnazjalnym i ponadgimnazjalnym, które stanowi ich życiową szansę na usamodzielnienie się.

Najczęstszymi problemami, z jakimi borykają się osoby niepełnosprawne są:

- utrudniony dostęp do leczenia i rehabilitacji,
- utrudnienia architektoniczne i komunikacyjne,
- ograniczenie kontaktów towarzyskich,
- pogorszenie sytuacji materialnej,
- zaniedbywanie gospodarstwa domowego,
- bariery psychologiczne.

Dla niepełnosprawnych ważna jest rehabilitacja, która pozwala na możliwość kontynuowania pracy zawodowej jak również zmniejsza problemy i trudności społeczne wynikające z konieczności udzielania świadczeń dla osób niepełnosprawnych. Rehabilitacja jest procesem, którego celem jest umożliwienie osobom niepełnosprawnym osiągnięcia i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania

fizycznego, intelektualnego, psychicznego i społecznego poprzez udostępnienie urządzeń umożliwiających im niezależność.

Rehabilitacja tych osób powinna być działaniem kompleksowym z włączeniem środowiska lokalnego oraz rozwiązań architektonicznych. W związku z tym w działania rehabilitacyjne i pomoc powinien być włączony Powiatowy Urząd Pracy w Tomaszowie Lubelskim współpracujący z Urzędem Gminy. Poprzez to osoby niepełnosprawne mają możliwość podjęcia pracy w zakładach chronionych jak również dostęp do szkoleń i kursów.

Rodzina, w skład której wchodzi osoba niepełnosprawna stoi przed problemami życiowymi odnoszącymi się zarówno do materialnej sfery jej życia jak i konieczności sprawowania opieki, niejednokrotnie do świadczenia usług pielęgnacyjnych, pomocy w wykonywaniu codziennych czynności oraz zapewnienia w warunkach domowych rehabilitacji osobie niepełnosprawnej. Działania podejmowane na rzecz rodzin, w których żyją osoby niepełnosprawne powinny być zróżnicowane. Inaczej bowiem kształtują się potrzeby samotnych osób niepełnosprawnych tworzących jednoosobowe gospodarstwa domowe, a inaczej potrzeby rodzin wieloosobowych opiekujących się niepełnosprawnym członkiem rodziny. Odmiennych form wsparcia i pomocy oczekują rodzice wychowujący dzieci niepełnosprawne, odmiennych zaś niepełnosprawni rodzice wychowujący dzieci zdrowe.

Niepełnosprawność to także w większości zły stan zdrowia spowodowany długotrwałą chorobą, która jest jedną z najczęstszych przyczyn przyznawania pomocy.

Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu długotrwałej choroby

Gmina Krynice	Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu długotrwałej choroby		
	2017	2018	2019
Liczba rodzin	50	43	41
osób w rodzinach	178	137	122

źródło: Informacja GOPS Krynice

Formułując kierunki polityki społecznej trzeba pamiętać o prowadzeniu szeroko zakrojonych działań mających przeciwdziałać społecznemu wykluczeniu osób niepełnosprawnych (np. likwidacja barier architektonicznych, profilaktyka społeczna) oraz prowadzących do zwiększenia ich aktywności zawodowej i społecznej. Zwiększenie

uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym związane jest z podjęciem i realizacją działań adresowanych do tej grupy ludzi jak też do środowisk lokalnych poprzez prowadzenie akcji i programów edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych, zapobiegających niepełnosprawności, propagowanie osiągnięć osób niepełnosprawnych jak i skierowanie podmiotów uczestniczących w tworzeniu warunków dla prawidłowego funkcjonowania niepełnosprawnych środowisk.

W ramach zadań realizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej na rzecz osób niepełnosprawnych organizowane są usługi w miejscu zamieszkania osób tego wymagających. Od kilku lat nie ma osób niepełnosprawnych ubiegających się o usługi opiekuńcze. Brak tego rodzaju wsparcia może wynikać ze specyfiki demograficznej gminy Krynice gdzie obserwuje się jeszcze tradycyjne rodziny pokoleniowe zamieszkujące w jednej miejscowości. To powoduje, że krewni opiekują się niepełnosprawnymi dorosłymi członkami rodzin pobierając z tego tytułu zasiłki dla opiekunów lub specjalne zasiłki opiekuńcze. Rodzice niepełnosprawnych dzieci rezygnujący z zatrudnienia w celu sprawowania opieki nad dzieckiem mogą korzystać ze świadczenia opiekuńczego w wysokości netto porównywalnej do najniższego wynagrodzenia.

Obecnie obserwujemy pogłębiającą się tendencję starzenia się społeczeństwa. Dotyczy to również naszej gminy. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym oraz jej procentowy udział w całości populacji naszego państwa jak również gminy wciąż rośnie. Rodzi to nowe problemy: ludzie starsi znajdują się często w trudnej sytuacji materialnej, łączy się to dodatkowo z problemami zdrowotnymi oraz brakiem ofert spędzania czasu wolnego dla ludzi starszych i samotnych.

Starzenie się człowieka prowadzi do zmiany jego sytuacji społecznej. Zaprzestając pracować zawodowo, traci wpływ na wiele spraw, dotychczasową pozycję w środowisku. Typowe trudności wieku starczego to: poczucie osamotnienia, pogarszanie się stanu zdrowia, niewystarczające emerytury i renty, złe warunki materialne i mieszkaniowe, niezaspokojenie podstawowych potrzeb. Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego. W przypadku osób długotrwale chorych niezbędna jest pomoc pielęgniarki, opieki społecznej i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Osoby te nie tyle wymagają wsparcia finansowego, ile szeroko pojętej opieki: medycznej, pielęgniarskiej, społecznej oraz pomocy w załatwianiu podstawowych spraw bytowych. Osoby wymagające całodobowej opieki muszą być kierowane do zakładów opiekuńczo-leczniczych i domów pomocy społecznej.

II. 3. Analiza SWOT

SWOT to jedna z najbardziej popularnych metod analizy strategicznej gminy , pozwala ona skonfrontować ze sobą pozytywne i negatywne czynniki wewnątrz oraz na zewnątrz jednostki samorządu terytorialnego. Analiza SWOT Gminy Krynice została przeprowadzona w 6 obszarach strategicznych:

1. **Położenie i komunikacja;**
2. **Turystyka;**
3. **Edukacja;**
4. **Zarządzanie energią;**
5. **Gospodarka;**
6. **Sfera społeczna.**

SILNE STRONY	SŁABE STRONY
<p style="text-align: center;">Położenie i komunikacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobry dostęp do drogi krajowej nr 17 Warszawa-Lublin-Zamość-Hrebenne; - Położenie w pobliżu granicy z Ukrainą (przejście graniczne Hrebenne); - Dbałość władz gminy o stan dróg oraz bezpieczeństwo na drogach; - Poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym; - Planowana budowa drogi szybkiego ruchu przebiegającej przez teren gminy 	<p style="text-align: center;">Położenie i komunikacja :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Utrudniona dostępność komunikacyjna do poszczególnych miejscowości; - Niedostateczny stan techniczny wielu dróg lokalnych i ulic; - duże odległości pomiędzy poszczególnymi miejscowościami leżącymi na biegunach gminy
<p style="text-align: center;">Turystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Atrakcyjne położenie w ciągu historycznego szlaku partyzanckiego; - Bogata historia gminy; - Atrakcyjne turystycznie zabytkowe budynki i obiekty; - Walory przyrodnicze atrakcyjne dla rekreacji; - Zalew w Krynicach; - Zróżnicowanie krajobrazu naturalnego; 	<p style="text-align: center;">Turystyka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura , brak wystarczającego zaplecza noclegowego oraz gastronomicznego - Powolne wyniszczanie obiektów cennych historycznie.

<p style="text-align: center;">Edukacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Dobre przygotowanie zawodowe kadry dydaktycznej; - Dobrze rozwinięta infrastruktura jednostek oświatowych , budowa przedszkola; - Zmniejszenie dysproporcji edukacyjnych dzieci z obszarów wiejskich; - Wzrost liczby dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym; 	<p style="text-align: center;">Edukacja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niedostatecznie rozwinięta infrastruktura przedszkolna , która w najbliższym czasie ulegnie zasadniczej zmianie po oddaniu do użytku nowego przedszkola; - Utrudniony dostęp do edukacji ponadpodstawowej (stosunkowo duże oddalenie od najbliższych placówek).
<p style="text-align: center;">Zarządzanie energią:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korzystne warunki do wykorzystania odnawialnych źródeł energii (energia słoneczna) 	<p style="text-align: center;">Zarządzanie energią :</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wysokie koszty energii w sektorze publicznym; - Niewykorzystany potencjał lokalizacyjny do produkcji energii ze źródeł odnawialnych.
<p style="text-align: center;">Gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Duża liczba indywidualnych gospodarstw rolnych opartych na tradycyjnych produktach mogących produkować zdrową żywność; - Potencjał do rozwoju eksportu (położenie w pobliżu zewnętrznej granicy Unii Europejskiej, granicy z Ukrainą); - Relatywnie niskie koszty siły roboczej. 	<p style="text-align: center;">Gospodarka:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Oddalenie od większych miast i stref gospodarczych – Słabo rozwinięty przemysł lokalny; – Brak miejscowej bazy umożliwiającej przetwórstwo i wprowadzanie do obrotu produktów rolnych (warzywa i owoce);
<p style="text-align: center;">Sfera społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Niska gęstość zaludnienia; - Dobrze rozwinięta sieć wodociągowa i gazowa - Niskie wskaźniki bezrobocia; 	<p style="text-align: center;">Sfera społeczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ukryte bezrobocie w stosunku do oficjalnych wskaźników rynku pracy; - Spadek liczby mieszkańców , ujemny przyrost naturalny; - Wysoki odsetek migracji młodych ludzi; - Starzenie się społeczeństwa; - Stosunkowo niski poziom wykształcenia - Mała integracja społeczna

Opracowanie własne na podstawie materiałów warsztatowych.

Pożądanym kierunkiem rozwoju gminy powinno być doprowadzenie do większej integracji społecznej w gminie oraz poprawy jakości kapitału ludzkiego. Lepsza jakość kapitału ludzkiego i społecznego wpłynie korzystnie na ogólną atrakcyjność gminy oraz wywoła dodatkowe mechanizmy rozwojowe. Środkiem do osiągnięcia tego celu powinny

być nie tylko inwestycje w rozwój infrastruktury społecznej, ale również – a może przede wszystkim - działania nakierowane na podnoszenie poziomu wykształcenia mieszkańców oraz mobilizowanie ich do większej aktywności społecznej, przy jednoczesnym ograniczaniu negatywnych zjawisk ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Należy oczekiwać, iż pozytywne zmiany, jakie zajdą w wyniku realizacji szeregu działań nakierowanych na rozwój gospodarki i zasobów ludzkich, przyczynią się w dłuższej perspektywie czasu do poprawy jakości życia mieszkańców, co jest celem nadrzędnym niniejszej strategii.

Zakłada się, że w wyniku wdrożenia działań zaproponowanych w niniejszej strategii nastąpi poprawa w zdiagnozowanych obszarach problemowych w gminie.

Wizja rozwoju społecznego gminy wskazuje na cel nadrzędny, do którego należy dążyć realizując poszczególne elementy strategii. Zwykle wizja formułowana jest w sposób ogólny i adresowana jest do ogółu osób zamieszkujących daną gminę. W niniejszym dokumencie przyjęto następujące sformułowanie wizji rozwoju społecznego dla gminy Krynice :

WIZJA ROZWOJU SPOŁECZNEGO GMINY KRYNICE

Jako mieszkańcy Gminy Krynice dążymy do społeczeństwa zintegrowanego i jednocześnie wolnego od problemów wykluczenia społecznego i ubóstwa.

Chcemy być społecznością nowoczesną, solidarnie wrażliwą i potrafiącą zaspokoić podstawowe potrzeby mieszkańców, czerpiącą jednocześnie wzorce do działania z bogactwa tradycji i historii. Pragniemy poczucia bezpieczeństwa socjalnego dla wszystkich, a także zwiększenia dostępności do zasobów i usług w sferze ekonomicznej oraz w sferze społecznej pozwalającej mieszkańcom Gminy Krynice pełnić role społeczne, rodzinne i obywatelskie.

III. CELE GŁÓWNE I CELE OPERACYJNE STRATEGII

W pracach nad strategią założono, że powinna ona określać zadania dla gminy Krynice w zakresie rozwiązywania problemów społecznych. Gminna strategia rozwiązywania problemów społecznych, określająca potrzeby mieszkańców gminy, winna być tworzona metodą planowania partnerskiego z udziałem różnych instytucji działających na terenie gminy, co doprowadzi do porozumienia i współdziałania w rozwiązywaniu trudnych problemów społecznych. Przy tworzeniu obecnej strategii z uwagi na okres epidemii udział czynnika społecznego był ograniczony z uwagi na brak możliwości organizowania bezpośrednich spotkań i konsultacji. Konsultacje były przeprowadzone w formie zgłaszania uwag i opinii na piśmie oraz za pośrednictwem poczty elektronicznej.

Dążąc do realizacji wizji gminy ustalić należało przede wszystkim cele główne (strategiczne) oraz w następnej kolejności cele operacyjne (szczegółowe). Warunkiem osiągnięcia strategicznych celów w zakresie polityki społecznej jest aktywizacja wspólnoty, doskonalenie pracy socjalnej, współpraca poszczególnych instytucji oraz dostęp do odpowiednio zorganizowanej infrastruktury, aby udzielana pomoc docierała do najbardziej potrzebujących mieszkańców gminy, odpowiadała ich zapotrzebowaniom i oczekiwaniom.

Analiza szans i zagrożeń nakłada obowiązek sprecyzowania celów strategicznych. Cele te muszą również być zbieżne ze Strategią Rozwoju Gminy i innymi programami opracowanymi i wdrożonymi do realizacji.

Cele główne określono dla czterech obszarów:

1. Rodzina, dzieci i młodzież.
2. Wzmocnienie możliwości edukacyjnej.
3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.
4. Organizacje pozarządowe i ekonomia społeczna.

III. 1. Obszar strategiczny: Rodzina, dzieci i młodzież.

Cel główny nr 1

Wzmocnienie podstawowych funkcji rodziny

Realizacja celu umożliwi poprawę sytuacji funkcjonowania rodziny, jej wzajemne zrozumienie a także wpłynie na poszerzenie wiedzy na temat uzależnień, poprawę jakości

życia rodzin, oraz zwiększy możliwości rozwoju zainteresowań wśród młodzieży, przyczyni się także do zwiększenia integracji międzypokoleniowej

Nr	Zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot/y wdrażające	Wskaźniki
Cel szczegółowy nr 1.1: Efektywny system wspierania rodziny i dziecka.				
1.1.1	Podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez udział w szkoleniach, spotkaniach, prelekcjach organizowanych w formie stacjonarnej lub online	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zorganizowanych spotkań - 15
1.1.2	Opracowanie i wdrożenie metod i zasad pomocy psychologicznej – pedagogicznej i medycznej w szkołach..	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zatrudnionych psychologów – 1, pielęgniarka szkolna - 1
1.1.3	Utworzenie mieszkań socjalnych	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	Liczba utworzonych mieszkań - 1
Cel szczegółowy nr 1.2: Wzmacnianie środowiskowych form aktywizacji społecznej dzieci i młodzieży (profilaktyka wykluczenia społecznego).				
1.2.1	Zapewnienie zajęć pozalekcyjnych.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba zajęć pozalekcyjnych - 10

1.2.2	Organizowanie warunków i wzbudzanie potrzeby wolontariatu na rzecz rówieśników, osób starszych i niepełnosprawnych	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	Liczba dzieci uczestniczących w wolontariacie - 30
1.2.3	Zapewnienie wypoczynku letniego i zimowego dzieciom i młodzieży.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	liczba dzieci uczestniczących w wypoczynku - 50
Cel szczegółowy nr 1.3: Zmniejszenie skali występowania zjawiska przemocy w rodzinie.				
1.3.1	Przeciwdziałanie występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie: prelekcje i pogadanki dla dzieci , szkolenia dla rodziców	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego , zespół interdyscyplinarny	liczba działań podjętych - 3
Cel szczegółowy nr 1.4: Skuteczna profilaktyka i zminimalizowanie negatywnych skutków uzależnień.				
1.4.1	Wspieranie działań na rzecz kształtowania postaw i umiejętności społecznych ważnych dla zdrowia i trzeźwości.	2021 - 2025	placówki oświatowe organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	liczba działań podjętych - 3

Cel główny nr 2

Stworzenie warunków do wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży.

Realizacja celu umożliwi zwiększenie aspiracji edukacyjnych i zawodowych wśród dzieci i młodzieży, m.in. poprzez zwiększenie liczby zajęć pozalekcyjnych a także przyczyni się do zmniejszenia liczby uczniów mających problemy z nauką. Ponadto

wpłyne na podniesienie poziomu wiedzy na temat kultury swojej miejscowości i okolic oraz innych regionów, zwiększenie integracji wśród dzieci i młodzieży oraz poczucie solidarności ze środowiskiem lokalnym, podniesienie sprawności fizycznej, a także na zmniejszenie się ilości zachowań patologicznych wśród dzieci i młodzieży.

Nr	Zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot/y wdrażające	Wskaźniki
Cel szczegółowy nr 2.1 Organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.				
2.2.1	Tworzenie kółek zainteresowań: edukacyjnych, sportowych, kulturalnych i artystycznych.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość utworzonych kółek zainteresowań - 3
2.1.2	Organizowanie imprez kulturalnych, sportowych i turystycznych (np. festyny, dyskoteki, zawody sportowe zabawy, projekcje filmów).	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez - 5
2.1.3	Organizacja wypoczynku dzieci i młodzieży w czasie ferii i wakacji (np. kolonie, zielona szkoła, biała szkoła, biwaki, rajdy, obozy).	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość dzieci objętych daną formą wypoczynku - 50
2.1.4	Zorganizowanie spotkań młodzieży w celu stworzenia i realizacji wspólnych projektów (np. film, koncert, ścieżka rowerowa, festyn, turniej)	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych spotkań – 5
Cel szczegółowy nr 2.2 Promocja wzorców spędzania wolnego czasu.				
2.2.1	Organizacja festynów i pikników rodzinnych.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez - 5

2.2.2	Przekazywanie tradycji poprzez wspólne śpiewanie, czytanie lektur, przygotowanie potraw regionalnych itp.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych spotkań - 4
Cel szczegółowy nr 2.3 Zwiększenie świadomości o uzależnieniach.				
2.3.1	Podniesienie świadomości wśród społeczeństwa w zakresie bezpieczeństwa i skutków spożycia alkoholu oraz innych uzależnień: spotkania z policjantem, zajęcia edukacyjne, teatrzyk tematyczny	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe	ilość przeprowadzonych działań - 4

III. 2. Obszar strategiczny: Wzmacnianie możliwości edukacyjnej.

**Cel główny nr 1
Wyrównanie szans edukacyjnych.**

Realizacja celu przyczyni się do zwiększenia zainteresowania nauką i dalszym kształceniem wśród dzieci i młodzieży a także przyczyni się do podnoszenia kwalifikacji przez osoby dorosłe.

Nr	Zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot/y wdrażające	Wskaźniki
Cel szczegółowy nr 1.1 Podniesienie poziomu kształcenia wśród dzieci i młodzieży.				
1.1.1	Doposażenie pracowni dydaktycznych.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość doposażonych pracowni dydaktycznych - 2

1.1.2	Organizowanie różnorodnych zajęć pozalekcyjnych.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych zajęć pozalekcyjnych - 4
1.1.3	Wzbogacenie gminnej infrastruktury do zajęć rekreacyjno – sportowych tj. boisk sportowych i placów zabaw.	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość utworzonych i doposażonych obiektów rekreacyjno-sportowych - 2
Cel szczegółowy nr 1.2 Wspieranie kształcenia ustawicznego.				
1.2.1	Podnoszenie kwalifikacji przez pracowników jst poprzez udział w kursach, szkoleniach, konferencjach	2021 - 2025	jednostki samorządu terytorialnego	Liczba osób objętych różnymi formami kształcenia – 10
1.2.2	Zdobywanie kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne, poszukujące pracy i zagrożone wykluczeniem	2021 - 2025	placówki oświatowe, organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego, PUP	Liczba osób objętych różnymi formami kształcenia – 10

III. 3. Obszar strategiczny: Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

Cel główny nr 1
Wsparcie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Realizacja powyższego celu przyczyni się do zwiększenia poziomu wiedzy zawodowej i motywacji do poszukiwania pracy u osób bezrobotnych oraz zwiększenia poczucia ich własnej wartości. Ponadto wpłynie na zmniejszenie zjawiska uzależnień wśród dzieci i młodzieży, a także przyczyni się do zwiększenia motywacji do walki z nałogami i poziomu wiedzy na temat uzależnień. Podniesie się poziom tolerancji wśród

społeczeństwa dla osób niepełnosprawnych, zwiększenia poczucia ich własnej godności oraz do zwiększenia poziomu integracji społecznej.

Nr	Zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot/y wdrażające	Wskaźniki
Cel szczegółowy nr 1.1 Przeciwdziałanie izolacji seniorów.				
1.1.1	Utworzenie punktów spotkań dla seniorów.- klub seniora	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość utworzonych punktów spotkań - 1
1.1.2	Integracja osób starszych ze środowiskiem lokalnym, m.in. poprzez spotkania z młodzieżą, przekazywanie tradycji, wspólne śpiewanie, wspólny opłatek, majówki.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych spotkań - 4
1.1.3	Zorganizowanie systemu wsparcia środowiskowego dla seniorów wymagających pomocy usługowej	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych usług opiekuńczych - 4
Cel szczegółowy nr 1.2 Rozwijanie systemu wsparcia i aktywizacji osób niepełnosprawnych i ich rodzin.				
1.2.1	Organizowanie imprez integracyjnych.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez - 1
1.2.2	Zorganizowanie systemu wsparcia środowiskowego dla osób niepełnosprawnych, specjalistyczne usługi opiekuńcze	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych usług opiekuńczych - 2
Cel szczegółowy nr 1.3 Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (osób poszukujących pracy).				
1.3.1	Zorganizowanie spotkań na temat możliwości dofinansowania na rozpoczęcie działalności gospodarczej.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego PUP	ilość zorganizowanych spotkań - 2

Cel szczegółowy nr 1.4 Przeciwdziałanie wzrostowi zjawiska uzależnień.				
1.4.1	Rozwój poradnictwa specjalistycznego tj. psychologicznego i prawniczego.	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego,	ilość udzielonych porad - 100

III. 4. Obszar strategiczny: Organizacje pozarządowe i ekonomia społeczna.

Cel główny nr 1 Wzrost integracji społeczności lokalnej
--

Realizacja tego celu wpłynie na zwiększenie integracji społeczności lokalnej oraz na atrakcyjność regionu. Ponadto przyczyni się do zwiększenia aktywności organizacji pozarządowych oraz poszerzenie wiedzy na temat ich funkcjonowania.

Nr	Zadania	Harmonogram realizacji	Podmiot/y wdrażające	Wskaźniki
Cel szczegółowy nr 1.1 Aktywizacja mieszkańców gminy w działaniach na rzecz społeczności lokalnej.				
1.1.1	Udział w programach finansowanych z funduszy EFS realizowanych w zakresie aktywizacji i reintegracji społecznej	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość programów - 5
1.1.2	Organizacja imprez środowiskowych o charakterze turystycznym, kulturalnym i sportowym. (np. festyny rodzinne, rajdy, turnieje, zawody).	2021 - 2025	organizacje pozarządowe, jednostki samorządu terytorialnego	ilość zorganizowanych imprez - 10

1. System aktualizacji *Strategii*.

Strategia wymaga aktualizacji ze względu na zmiany zachodzące zarówno wewnątrz gminy, jak i w jej otoczeniu. Najczęstszymi modyfikacjom podlegać będą zapisy w części operacyjnej *Strategii*. Najlepszą metodą na wprowadzenie zmian w dokumencie *Strategii* jest jej weryfikacja w społecznym procesie, poprzez spotkania warsztatowe o ile będą możliwe po ustaniu epidemii lub poprzez zbieranie opinii i propozycji zmian zgłaszanych przez mieszkańców telefonicznie lub mailowo. Weryfikacja w uspołecznionym procesie służyć będzie ocenie realizacji oraz uaktualnieniu zapisów *Strategii*. W czasie weryfikacji mogą powstać zupełnie nowe cele szczegółowe i projekty dotyczące tych aspektów życia w Gminie, których w czasie tworzenia *Strategii* można było przewidzieć.

Pamiętać należy jednak o konsekwentnym dążeniu do poprawy jakości życia mieszkańców zawartych w celu nadrzędnym oraz w celach głównych, te bowiem elementy *Strategii* zmianom i modyfikacjom nie powinny być poddawane.

Integralną częścią *Strategii* są uchwalane corocznie przez Radę Gminy programy profilaktyczne dotyczące uzależnień od alkoholu i narkotyków ujęte w 4 załącznikach.

- **Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Krynice na 2021 rok** - załącznik Nr 1
- **Harmonogram realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w gminie Krynice w 2021 roku** – załącznik Nr 2
- **Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Krynice na rok 2021** - załącznik Nr 3
- **Harmonogram realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii w gminie Krynice w 2021 roku** - załącznik Nr 4

2. Monitoring *Strategii*.

Spotkanie monitorujące realizację *Strategii* o ile to będzie możliwe z uwagi na sytuację epidemiologiczną odbywać się będzie raz w roku. W ramach monitoringu dokonuje się przeglądu celów i zadań strategicznych oraz osiągnięcia zaplanowanych rezultatów, a także postępów i trudności w realizacji *Strategii* oraz *uchwała na kolejny rok Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Program Przeciwdziałania Narkomanii* .

5. System oceny i aktualizacji Strategii.

Rada Gminy Krynice otrzymuje sprawozdanie z wykonania *Strategii* za dany rok do końca drugiego kwartału roku następnego.

V. SPIS TABEL

<i>Tabl. 1. Liczba ludności gminy Krynice w latach 2017-2019</i>	<i>str.10</i>
<i>Tabl. 2. Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Krynice w 2019</i>	<i>str. 11</i>
<i>Tabela 3. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu ubóstwa</i>	<i>str. 16</i>
<i>Tabela 4. Typy rodzin objętych pomocą społeczną GOPS Krynice</i>	<i>str. 17</i>
<i>Tabela 5. Liczba osób bezrobotnych w gminie Krynice</i>	<i>str. 19</i>
<i>Tabela 6. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu bezrobocia</i>	<i>str. 19</i>
<i>Tabela 7. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu niepełnosprawności</i>	<i>str. 20</i>
<i>Tabela 8. Liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS Krynice z powodu długotrwałej choroby</i>	<i>str. 21</i>